

Mat

Chapter 23

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς
Lajeng -Sang Yésus ngandika dhateng-para tiyang-kathah lan dhateng-para
[G5119](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2980](#) [G3588](#) [G3793](#) [G2532](#) [G3588](#)
μαθηταῖς αὐτοῦ,
murid nipun
[G3101](#) [G0846](#)

Gusti Yesus banjur ngadika marang wong akeh lan marang para sakabate:

2 λέγων, Ἐπὶ τῆς Μωϋσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς
pangandikanipun Ing -sang Musa palenggahan lenggah -tiyang ahli-Torèt
[G3004](#) [G1909](#) [G3588](#) [G3475](#) [G2515](#) [G2523](#) [G3588](#) [G1122](#)
καὶ οἱ Φαρισαῖοι;
lan -tiyang Farisi
[G2532](#) [G3588](#) [G5330](#)

"Para ahli Toret lan para wong Farisi iku padha nglinggahi palenggahane Nabi Musa.

3 πάντα οὖν, ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν
sedaya mila punapa-kémawon ingkang dipunngandikakaken dhateng-panjenengan
[G3956](#) [G3767](#) [G3745](#) [G1437](#) [G3004](#) [G4771](#)
ποιήσατε, καὶ τηρεῖτε. κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν, μὴ
tindakna lan tetepana nanging nanging -sang pandamel nipun-tiyang-punika aja
[G4160](#) [G2532](#) [G5083](#) [G2596](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2041](#) [G0846](#) [G3361](#)
ποιεῖτε. λέγουσιν γὰρ, καὶ οὐ ποιοῦσιν.
nindakna ngandika amargi lan mboten nindakaken
[G4160](#) [G3004](#) [G1063](#) [G2532](#) [G3756](#) [G4160](#)

Mulane padha nglakonana lan nuruta marang sakabehing piwulange, nanging aja niru marang tindak-tanduke, amarga iku padha aweh piwulang, nanging ora padha nglakoni dhewe.

4 δεσμεύουσιν δὲ φορτία βαρέα [καὶ δυσβάστακτα], καὶ ἐπιτιθέασιν
nalèni nanging momotan awrat lan angel-dipunsanggèni lan numpangaken
[G1195](#) [G1161](#) [G5413](#) [G0926](#) [G2532](#) [G1419](#) [G2532](#) [G2007](#)
ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων; αὐτοὶ δὲ, τῷ δακτύλῳ
ing -para pundhak -ing tiyang piyambakipun nanging kanthi-Sang driji
[G1909](#) [G3588](#) [G5606](#) [G3588](#) [G0444](#) [G0846](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1147](#)
αὐτῶν, οὐ θέλουσιν κινῆσαι αὐτά.
nipun-tiyang-punika mboten purun ngobahaken punika
[G0846](#) [G3756](#) [G2309](#) [G2795](#) [G0846](#)

Padha mbongkoki gegawan kang abot-abot banjur ditumpangake ing pundhaking wong, nanging dheweke dhewe ndumuk bae ora gelem.

- 5 πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν, ποιοῦσιν πρὸς τὸ
 sedaya nanging -sang pandamel nipun-tiyang-punika nindakaken supados -sang
[G3956](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2041](#) [G0846](#) [G4160](#) [G4314](#) [G3588](#)
- θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. πλατύνουσιν γὰρ τὰ φυλακτήρια
 dipuntingali déning-para tiyang ngambakaken amargi -sang filakteri
[G2300](#) [G3588](#) [G0444](#) [G4115](#) [G1063](#) [G3588](#) [G5440](#)
- αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα.
 nipun-tiyang-punika lan ngagengaken -sang gombyok
[G0846](#) [G2532](#) [G3170](#) [G3588](#) [G2899](#)

| Sakabehing tindak-tanduke iku mung supaya bisaa katon ing wong; nganggo tali sembahyang amba, nganggo gombyok dawa-dawa.

- 6 φιλοῦσιν δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς
 remen nanging -sang palenggahan-ngajeng ing -para bujana lan -sang
[G5368](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4411](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1173](#) [G2532](#) [G3588](#)
- πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς,
 palenggahan-pangajeng ing -para sinagogé
[G4410](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#)

| Padha linggih ing papan kang kajen dhewe ana ing pahargyan lan ing ngarep dhewe ana ing papan pangibadah.

- 7 καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν
 lan -para pakurmatan ing -para pasar lan dipunsebut déning -para
[G2532](#) [G3588](#) [G0783](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0058](#) [G2532](#) [G2564](#) [G5259](#) [G3588](#)
- ἀνθρώπων, ῥαββί.
 tiyang Rabbi
[G0444](#) [G4461](#)

| Padha seneng diurmati ana ing pasar-pasar lan seneng disebut guru.

- 8 ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί; εἷς γὰρ ἐστὶν ὑμῶν
 panjenengan nanging aja dipunsebut Rabbi satunggal amargi inggih panjenengan
[G4771](#) [G1161](#) [G3361](#) [G2564](#) [G4461](#) [G1520](#) [G1063](#) [G1510](#) [G4771](#)
- ὁ διδάσκαλος, πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε.
 -Sang Guru sedaya nanging panjenengan sadhèrèk panjenengan-inggih
[G3588](#) [G1320](#) [G3956](#) [G1161](#) [G4771](#) [G0080](#) [G1510](#)

| Nanging kowe aja gelem disebut guru, amarga mung siji Gurumu lan kowe kabeh padha-padha sadulur.

- 9 καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς; εἷς γὰρ
 lan Bara aja nyebut panjenengan ing -sang bumi satunggal amargi
[G2532](#) [G3962](#) [G3361](#) [G2564](#) [G4771](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#) [G1520](#) [G1063](#)
- ἐστὶν ὑμῶν ὁ Πατὴρ, ὁ οὐράνιος.
 inggih panjenengan -Sang Rama -Sang swarganing
[G1510](#) [G4771](#) [G3588](#) [G3962](#) [G3588](#) [G3770](#)

| Aramaneh kowe aja nyebut rama marang sapa bae ana ing bumi iki, awit mung siji Ramamu, yaiku kang ana ing swarga.

- 10 μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί; ὅτι καθηγητῆς ὑμῶν ἐστὶν εἷς,
 mboten-ugi dipunsebut guru amargi Guru panjenengan inggih satunggal
[G3366](#) [G2564](#) [G2519](#) [G3754](#) [G2519](#) [G4771](#) [G1510](#) [G1520](#)
- ὁ Χριστός.
 -Sang Kristus
[G3588](#) [G5547](#)

| Kowe aja gelem disebut panutan, amarga mung siji Panutanmu, yaiku Sang Kristus.

11 ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος.
-Sang nanging ingkang-langkung-ageng panjenengan badhé-dados panjenengan réncang
[G3588](#) [G1161](#) [G3173](#) [G4771](#) [G1510](#) [G4771](#) [G1249](#)

| Sing sapa dadi gedhe ana ing satengahmu iku dadia paladenmu.

12 Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται; καὶ
Sinten-kémawon nanging ngunggulaken awaknipun-piyambak badhé-dipunedoraken lan
[G3748](#) [G1161](#) [G5312](#) [G1438](#) [G5013](#) [G2532](#)
ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.
sinten-kémawon ngasoraken awaknipun-piyambak badhé-dipununggulaken
[G3748](#) [G5013](#) [G1438](#) [G5312](#)

| Lan sing sapa ngluhurake awake dhewe, bakal kaasorake, dene kang ngasorake awake dhewe bakal kaluhurake.”

13 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ! ὅτι
Bilahi nanging dhateng-panjenengan ahli-Torèt lan Farisi hé-wong-lamis amargi
[G3759](#) [G1161](#) [G4771](#) [G1122](#) [G2532](#) [G5330](#) [G5273](#) [G3754](#)
κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων; ὑμεῖς
nutup -sang Karaton -ing swarga sangajengipun -ing tiyang panjenengan
[G2808](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G1715](#) [G3588](#) [G0444](#) [G4771](#)
γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.
amargi mboten mlebet mboten-ugi -tiyang ingkang-badhé-mlebet ngidini mlebet
[G1063](#) [G3756](#) [G1525](#) [G3761](#) [G3588](#) [G1525](#) [G0863](#) [G1525](#)

| “Bilai kowe, heh, para ahli Toret lan para wong Farisi, heh, wong lamis, awit kowe ngancingi lawange Kratoning Swarga ana ing ngarepe wong, sabab kowe dhewe ora mlebu lan wong kang arep lumebu kokalang-alangi.

14 {Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ! ὅτι
Bilahi dhateng-panjenengan ahli-Torèt lan Farisi hé-wong-lamis amargi
[G3759](#) [G4771](#) [G1122](#) [G2532](#) [G5330](#) [G5273](#) [G3754](#)
κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι. διὰ
nguntal -sang griya -ing randha lan alesan dangu ndedonga mila
[G2719](#) [G3588](#) [G3614](#) [G3588](#) [G5503](#) [G2532](#) [G4392](#) [G3117](#) [G4336](#) [G1223](#)
τοῦτο, λήψεσθε περισσότερον κρίμα}.
punika badhé-nampi langkung-ageng paukuman
[G3778](#) [G2983](#) [G4053](#) [G2917](#)

| [Bilai kowe, heh, para ahli Toret lan para wong Farisi, heh wong lamis, amarga kowe padha nguntal omahe randha-randha nganti entek, nganggo pawadan ndedonga dawa-dawa, mulane kowe mesthi bakal tanpa paukuman kang luwih abot.]

- 15 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί! ὅτι
 Bilahi dhateng-panjenengan ahli-Torèt lan Farisi hé-wong-lamis amargi
[G3759](#) [G4771](#) [G1122](#) [G2532](#) [G5330](#) [G5273](#) [G3754](#)
- περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον,
 ngubengi -sang segara lan -sang dharatan damel satunggal tiyang-mualap
[G4013](#) [G3588](#) [G2281](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3584](#) [G4160](#) [G1520](#) [G4339](#)
- καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον
 lan manawi dados ndadosaken piyambakipun putra naraka tikel-kaping-kalih
[G2532](#) [G3752](#) [G1096](#) [G4160](#) [G0846](#) [G5207](#) [G1067](#) [G1362](#)
- ὑμῶν.
 panjenengan
[G4771](#)

Bilai kowe, heh para ahli Toret lan para wong Farisi, heh, wong lamis, sabab kowe padha nyabrangi sagara lan ndlajahi dharatan, supaya oleh wong sing ngenut agamamu sanadyan munga siji bae, nanging yen wis mratobat, kokdadekake wong naraka, kang tikel pindho alane tinimbang kowe dhewe.

- 16 Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοῖ, οἱ λέγοντες, Ὅς
 Bilahi dhateng-panjenengan panuntun wuta -tiyang ingkang-ngandika Sinten-kémawon
[G3759](#) [G4771](#) [G3595](#) [G5185](#) [G3588](#) [G3004](#) [G3739](#)
- ἂν ὁμόση ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν;
 ingkang sumpah déning -Sang Padaleman-Suci mboten-punapa-punapa punika
[G0302](#) [G3660](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3485](#) [G3762](#) [G1510](#)
- ὁς sinten-kémawon δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ,
 nanging ingkang sumpah déning -Sang emas -ing Padaleman-Suci
[G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G3660](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5557](#) [G3588](#) [G3485](#)
- ὀφείλει.
 kaiket
[G3784](#)

Bilai kowe, heh panuntun-panuntun picak, kang ngucap: Supata demi Padaleman Suci, iku ora absah; nanging kang sumpah demi emase Padelamenan Suci, sumpahé iku nancang.

- 17 μωροὶ καὶ τυφλοὶ! τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσοῦς,
 hé-wong-bodho lan wuta punapa amargi langkung-ageng punika -sang emas
[G3474](#) [G2532](#) [G5185](#) [G5101](#) [G1063](#) [G3173](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5557](#)
- ἢ ὁ ναὸς, ὁ ἀγιάσας τὸν χρυσόν?
 punapa -sang Padaleman-Suci -Sang ingkang-nucèkaken -sang emas
[G2228](#) [G3588](#) [G3485](#) [G3588](#) [G0037](#) [G3588](#) [G5557](#)

Heh, kowe wong-wong bodho lan picak, endi sing luwih wigati, emas apa Padaleman Suci sing nucekake emase?

- 18 καί, Ὅς ἂν ὁμόση ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ,
 lan Sinten-kémawon ingkang sumpah déning -Sang altar
[G2532](#) [G3739](#) [G0302](#) [G3660](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2379](#)
- οὐδέν ἐστιν; ὁς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ
 mboten-punapa-punapa punika sinten-kémawon nanging ingkang sumpah déning -Sang
[G3762](#) [G1510](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G3660](#) [G1722](#) [G3588](#)
- δώρω τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει.
 pisungsung -Sang ingkang-wonten-nginggil punika kaiket
[G1435](#) [G3588](#) [G1883](#) [G0846](#) [G3784](#)

Apamaneh sing sapa sumpah demi misbyah, iku ora absah, nanging sumpah demi pisungsung kang ana ing misbyah iku kang nancang.

- 19 τυφλοί! τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ
 hé-wong-wuta punapa amargi langkung-ageng -sang pisungsung punapa -sang
[G5185](#) [G5101](#) [G1063](#) [G3173](#) [G3588](#) [G1435](#) [G2228](#) [G3588](#)
- θυσιαστήριον, τὸ ἀγιάζον τὸ δῶρον?
 altar -Sang ingkang-nucèkaken -sang pisungsung
[G2379](#) [G3588](#) [G0037](#) [G3588](#) [G1435](#)

Heh, wong-wong picak, endi sing luwih wigati, pisungsunge apa misbyah kang nucekake pisungsung?

- 20 ὁ οὖν ὁμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ὁμνύει ἐν αὐτῷ,
 -Sang mila ingkang-sumpah déning -Sang altar sumpah déning punika
[G3588](#) [G3767](#) [G3660](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2379](#) [G3660](#) [G1722](#) [G0846](#)
- καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ.
 lan déning sedaya -sing ingkang-wonten-nginggil punika
[G2532](#) [G1722](#) [G3956](#) [G3588](#) [G1883](#) [G0846](#)

Mulane sing sapa sumpah demi misbyah, iku sumpahe demi misbyah lan uga demi barang-barang kang tumumpang ing kono.

- 21 καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῷ, ὁμνύει ἐν αὐτῷ,
 lan -Sang ingkang-sumpah déning -Sang Padaleman-Suci sumpah déning punika
[G2532](#) [G3588](#) [G3660](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3485](#) [G3660](#) [G1722](#) [G0846](#)
- καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν.
 lan déning -Sang ingkang-dedalem punika
[G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2730](#) [G0846](#)

Lan sing sapa sumpah demi Padaleman Suci, iku iya sumpah demi Padeleman Suci lan uga demi Kang adedalem ing kono.

- 22 καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁμνύει ἐν τῷ θρόνῳ
 lan -Sang ingkang-sumpah déning -Sang swarga sumpah déning -Sang dhampar
[G2532](#) [G3588](#) [G3660](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3660](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2362](#)
- τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.
 -ing Gusti-Allah lan déning -Sang ingkang-lenggah ingkang-wonten-nginggil punika
[G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2521](#) [G1883](#) [G0846](#)

Apadene sing sapa sumpah demi swarga, iku iya sumpah demi dhamparing Allah lan iya demi Kang lenggah ing kono.

- 23 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί! ὅτι
 Bilahi dhateng-panjenengan ahli-Torèt lan Farisi hé-wong-lamis amargi
[G3759](#) [G4771](#) [G1122](#) [G2532](#) [G5330](#) [G5273](#) [G3754](#)
- ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον, καὶ τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ
 nyaosaken-prasepuluhan -sang kacang-adas-manis lan -sang adas-manis lan -sang
[G0586](#) [G3588](#) [G2238](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0432](#) [G2532](#) [G3588](#)
- κύμινον; καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου: τὴν κρίσιν, καὶ
 jinten lan nilar -sang langkung-awrat -ing Torèt -sang kaadilan lan
[G2951](#) [G2532](#) [G0863](#) [G3588](#) [G0926](#) [G3588](#) [G3551](#) [G3588](#) [G2920](#) [G2532](#)
- τὸ ἔλεος, καὶ τὴν πίστιν. ταῦτα δὲ ἔδει ποιῆσαι, καὶ κεῖνα
 -sang kawelasan lan -sang iman punika nanging kedah nindakaken lan-punika
[G3588](#) [G1656](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4102](#) [G3778](#) [G1161](#) [G1163](#) [G4160](#) [G2548](#)
- μὴ ἀφιέναι.
 mboten nilar
[G3361](#) [G0863](#)

Bilai kowe, heh para ahli Toret lan para wong Farisi, heh wong-wong lamis jalaran dalah godhong mardinah, adas tuwin jinten bae kokbayar prasapuluhane, nanging kang wigati dhewe tumrap angger-anggering Toret koklirwakake, yaiku: kaadilan, kawelasan lan katemenan. Sing siji kudu ditindakake, sijine aja dilirwakake.

- 24 ὁδηγοὶ τυφλοὶ! οἱ διυλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον
panuntun wuta -tiyang ingkang-nyaring -sang lemut -sang nanging unta
[G3595](#) [G5185](#) [G3588](#) [G1368](#) [G3588](#) [G2971](#) [G3588](#) [G1161](#) [G2574](#)

καταπίνοντες!
nguntal
[G2666](#)

Heh, kowe, panuntun-panuntun kang picak, lemut kokjupuk saka ing omben-ombenmu, nanging unta kokuntal.

- 25 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ! ὅτι
Bilahi dhateng-panjenengan ahli-Torèt lan Farisi hé-wong-lamis amargi
[G3759](#) [G4771](#) [G1122](#) [G2532](#) [G5330](#) [G5273](#) [G3754](#)
- καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος; ἔσωθεν δὲ,
ngresiki -sang njawi -ing cangkir lan -sang piring nglebet nanging
[G2511](#) [G3588](#) [G1855](#) [G3588](#) [G4221](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3953](#) [G2081](#) [G1161](#)
- γέμουσιν ἐξ ἄρπαγῆς καὶ ἀκρασίας.
kebak saking rampog lan murka
[G1073](#) [G1537](#) [G0724](#) [G2532](#) [G0192](#)

Bilai kowe, heh para ahli Toret lan wong-wong Farisi, heh kowe wong-wong lamis, sabab tuwung lan pinggan padha kokresiki jabane, mangka ing jerone kebak isi rampasan lan kamurkan.

- 26 Φαρισαῖε τυφλέ! καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου «καὶ τῆς
hé-Farisi wuta resikana rumiyin -sang nglebet -ing cangkir lan -sang
[G5330](#) [G5185](#) [G2511](#) [G4412](#) [G3588](#) [G1787](#) [G3588](#) [G4221](#) [G2532](#) [G3588](#)
- παροψίδος», ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτοῦ καθαρὸν.
piring supados dados ugi -sang njawi punika resik
[G3953](#) [G2443](#) [G1096](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1622](#) [G0846](#) [G2513](#)

Heh, wong Farisi kang picak, resikana dhisik jerone tuwung iku, jabane iya bakal dadi resik.

- 27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ! ὅτι
Bilahi dhateng-panjenengan ahli-Torèt lan Farisi hé-wong-lamis amargi
[G3759](#) [G4771](#) [G1122](#) [G2532](#) [G5330](#) [G5273](#) [G3754](#)
- παρομοιάζετε τάφοις κεκοιναμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὠραῖοι.
memper kuburan dipunpethaki ingkang njawi inggih katingal éndhah
[G3945](#) [G5028](#) [G2867](#) [G3748](#) [G1855](#) [G3303](#) [G5316](#) [G5611](#)
- ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν, καὶ πάσης ἀκαθαρσίας.
nglebet nanging kebak balung tiyang-pejah lan sedaya reregeding
[G2081](#) [G1161](#) [G1073](#) [G3747](#) [G3498](#) [G2532](#) [G3956](#) [G0167](#)

Bilai kowe, heh para ahli Toret lan wong-wong Farisi, heh, wong-wong lamis, sabab kowe iku padha kaya kuburan, sing dilabur putih; jabane pancen katon resik, nanging ing jerone kebak isi balung jrangkong lan rereged warna-warna.

- 28 οὕτως καὶ, ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις
makaten ugi panjenengan njawi inggih katingal dhateng-para tiyang
[G3779](#) [G2532](#) [G4771](#) [G1855](#) [G3303](#) [G5316](#) [G3588](#) [G0444](#)
- δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ ἐστε μεστοὶ ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.
leres nglebet nanging panjenengan kebak lamis lan duraka
[G1342](#) [G2081](#) [G1161](#) [G1510](#) [G3324](#) [G5272](#) [G2532](#) [G0458](#)

| Samono uga kowe, lairmu katon mursid ana ngareping wong, nanging ing batinmu kebak isi lelamis lan duraka.

29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ! ὅτι
Bilahi dhateng-panjenengan ahli-Torèt lan Farisi hé-wong-lamis amargi
[G3759](#) [G4771](#) [G1122](#) [G2532](#) [G5330](#) [G5273](#) [G3754](#)

οικοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν
mbangun -sang kuburan -ing nabi lan ngréngga -sang makam -ing
[G3618](#) [G3588](#) [G5028](#) [G3588](#) [G4396](#) [G2532](#) [G2885](#) [G3588](#) [G3419](#) [G3588](#)

δικαίων,
tiyang-leres
[G1342](#)

| Bilai kowe, heh, para ahli Toret lan wong-wong Farisi, heh, kowe; wong-wong lamis, jalaran kowe, mbangun pasareaning para nabi lan ngrerengga tugu-tuguning wong-wong mursid,

30 καὶ λέγετε, Εἰ ἤμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ
lan ngandika Manawi kawula ing -para dinten -ing leluhur kawula mboten
[G2532](#) [G3004](#) [G1487](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G3756](#)

ἂν ἤμεθα αὐτῶν κοινωνοὶ ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν.
badhé kawula tiyang-punika réncang ing -Sang rah -ing nabi
[G0302](#) [G1510](#) [G0846](#) [G2844](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0129](#) [G3588](#) [G4396](#)

| lan calathu: Saupama aku padha menangi jamane para leluhurku kabeh, mesthi aku ora padha melu anggone padha nyedani para nabi.

31 ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοὶ ἐστε τῶν φονευσάντων
mila nyeksèni panjenengan-piyambak bilih putra panjenengan -ing ingkang-mejahi
[G5620](#) [G3140](#) [G1438](#) [G3754](#) [G5207](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5407](#)

τοὺς προφήτας.
-para nabi
[G3588](#) [G4396](#)

| Marga saka mangkono dadine kowe padha dadi seksi tumrap awakmu dhewe, yen kowe kabeh iku padha turune wong-wong kang nyedani para nabi.

32 καὶ ὑμεῖς, πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.
lan panjenengan jangkepna -sang takeran -ing leluhur panjenengan
[G2532](#) [G4771](#) [G4137](#) [G3588](#) [G3358](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#)

| Dadi kowe iya padha ngebakana takerane leluhurmu!

33 ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς
ula turuné ula-bédhudhak kadospundi oncat saking -sang paukuman -sang
[G3789](#) [G1081](#) [G2191](#) [G4459](#) [G5343](#) [G0575](#) [G3588](#) [G2920](#) [G3588](#)

γεέννης?
naraka
[G1067](#)

| Heh, ula, heh para tetesaning ula bedhudhak, kapriye anggonmu bisa oncat saka paukumaning naraka?"

34	διὰ τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ mila punika lah Aku ngutus dhateng panjenengan nabi lan G1223 G3778 G3708 G1473 G0649 G4314 G4771 G4396 G2532
	σοφούς καὶ γραμματεῖς. ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ wong-wicaksana lan ahli-Torèt saking tiyang-punika badhé-panjenengan-pejahi lan G4680 G2532 G1122 G1537 G0846 G0615 G2532
	σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς badhé-panjenengan-salib lan saking tiyang-punika badhé-panjenengan-gebuki ing -para G4717 G2532 G1537 G0846 G3146 G1722 G3588
	συναγωγαῖς ὑμῶν, καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν; sinagogé panjenengan lan badhé-panjenengan-oyak saking kutha dhateng kutha G4864 G4771 G2532 G1377 G0575 G4172 G1519 G4172

“Mulane delengen, Aku ngutus nabi-nabi, para wong wicaksana lan para ahli Toret nekani kowe sarta ana kang banjur kokpateni lan koksalib, ana maneh kang bakal padha koksapu ana ing papan-papan pangibadahmu, lan kokoyak-oyak saka ing kutha kang siji menyang ing kutha sijine,

35	ὅπως ἔλθῃ ἐφ’ ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυννόμενον ἐπὶ τῆς supados rawuh ing panjenengan sedaya rah leres ingkang-dipunsoke ing -sang G3704 G2064 G1909 G4771 G3956 G0129 G1342 G1632 G1909 G3588
	γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἰαβὴλ τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου bumi saking -sang rah Habel -Sang leres ngantos -sang rah Zakharia G1093 G0575 G3588 G0129 G0006 G3588 G1342 G2193 G3588 G0129 G2197
	υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξύ τοῦ ναοῦ καὶ putranipun Berakhya ingkang panjenengan-pejahi ing-antawis -Sang Padaleman-Suci lan G5207 G0914 G3739 G5407 G3342 G3588 G3485 G2532
	τοῦ θυσιαστηρίου. -Sang altar G3588 G2379

supaya kowe padha katempuhna wutahing getihe wong kang ora salah wiwit saka Abil wong kang mursid iku, nganti tekan Zakharia anake Berekhya, kang kokpateni ana ing antarane papan suci lan misbyah.

36	ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν satemené ngandika dhateng-panjenengan badhé-rawuh punika sedaya ing -sang G0281 G3004 G4771 G2240 G3778 G3956 G1909 G3588
	γενεὰν ταύτην. turun punika G1074 G3778

Satemené Aku pitutur marang kowe: Kabeh iku bakal katempuhake marang jinis iki.

37	Ἱερουσαλήμ, Yérusalèm G2419	Ἱερουσαλήμ, Yérusalèm G2419	ἢ -Sang G3588	ἀποκτείνουσα ingkang-mejahi G0615	τοὺς -para G3588	προφήτας nabi G4396	καὶ lan G2532			
	λιθοβολοῦσα ingkang-mbenturi-watu G3036	τοὺς -para G3588	ἀπεσταλμένους ingkang-kautus G0649	πρὸς dhateng G4314	αὐτήν! piyambakipun G0846	ποσάκις kaping-pinten G4212	ἠθέλησα keréngin G2309			
	ἐπισυναγαγεῖν nglempakaken G1996	τὰ -sang G3588	τέκνα anak G5043	σου, nira G4771	ὄν kados G3739	τρόπον cara G5158	ὄρνις ayam G3733	ἐπισυνάγει nglempakaken G1996	τὰ -sang G3588	βοσσία kuthuk G3556
	αὐτῆς piyambakipun G0846	ὑπὸ wonten-ngandhap G5259	τὰς -sang G3588	πτέρυγας, swiwi G4420	καὶ lan G2532	οὐκ mboten G3756	ἠθελήσατε! purun G2309			

Yerusalem, Yerusalem kang mateni para nabi lan mbenturi watu marang wong-wong kang kautus nemoni kowe, wis nganti ping pira anggonKu kapengin nglumpukake anak-anakmu, kaya babon anggone nglumpukake kuthuk-kuthuke ing sangisoring suwiwine, nanging kowe padha ora gelem.

38	ἰδοὺ, lah G3708	ἀφίεται dipuntilar G0863	ὑμῖν dhateng-panjenengan G4771	ὁ -sang G3588	οἶκος griya G3624	ὑμῶν, panjenengan G4771	ἔρημος! suwung G2048
----	---------------------------------------	--	--	-------------------------------------	---	---	--

Titenana, omahmu iki bakal ditinggal suwung.

39	λέγω ngandika G3004	γὰρ amargi G1063	ὑμῖν, dhateng-panjenengan G4771	οὐ mboten G3756	μή mboten G3361	με Kula G1473	ἴδητε panjenengan-mirsani G3708	ἀπ’ saking G0575
	ἄρτι sarunika G0737	ἕως ngantos G2193	ἄν dumugi G0302	εἶπητε, panjenengan-ngandika G3004	Εὐλογημένος Binerkahana G2127	ὁ -Sang G3588	ἐρχόμενος ingkang-rawuh G2064	ἐν ing G1722
	ὄνοματι asma G3686	Κυρίου! Gusti G2962						

Lan Aku kandha marang kowe: Wiwit saiki kowe ora bakal padha ndeleng Aku maneh, nganti kowe padha kandha: Binerkahana Inggang rawuh atas asmanipun Pangeran.”